

Arvoisa ministeri

Antti Häkkänen

Itä-Lappi on uudistanut tiedon ja teknologian turvin elinkeinoelämää rakennemuutosvuosien jälkeen. Samaan aikaan asukkaiden ja yritysten toiminnan ja turvallisuuden kannalta tuiki tärkeät julkiset palvelut ovat lakanneet, supistuneet tai siirtyneet tietoverkkoihin. Esimerkkejä on useita. Poliisilla on työvuorossa kerrallaan vain yksi partio, minkä vuoksi vasteaika Savukoskella on 114 minuuttia ja muillakin alueen paikkakunnilla noin 60 – 100 minuuttia. Oikeuslaitoksen muutosten myötä alueelta lakkautettiin ainoa käräjien istuntopaikka Kemijärveltä ja kihlakunnan kanslian toimintaa supistettiin. Palo- ja pelastustoimen tehtäviin on erityisen haasteellista saada koulutettua työvoimaa. Työvoimahallinnon palvelut, Kela ja verotoimistot ovat auki kerran viikossa muutaman tunnin kullakin paikkakunnalla. Palvelut ovat siirtyneet keskuksiin tai tietoverkkoihin.

Alueelle investointeja valmistelevat yritykset ja asukkaat kohtaavat tuon tuostakin turvallisuuspalveluissa, oikeuslaitoksen asiointissa, verotoimiston, Kelan, työvoimatoimiston ja myös pankkipalveissa sen, ettei palvelua ole saatavilla. Tietoverkkoihin siirtyneet useat yhteiskunnan palvelut eivät ole läheskään kaikkien saavutettavissa ja käytettävissä puuttuvien tai puutteellisten yhteyksien takia. Yhteiskunnan verkkopalveluiden, esim. sote-saavutettavuuden turvaamiseksi Itä-Lappiin ja myös eräille muille Lapin alueilla tarvitaan digitalisoituvan yhteiskunnan yhteydellisytykset turvalliselle tasolle. Sitä varten on perusteltua toteuttaa valtion laajakaistahanke.

Syksyllä 2019 voimaan astuvat kansalliset lait palveluiden saavutettavuuden turvaamisesta edellyttävät toimiakseen myös laajakaista –infraa kattavasti koko maahan. Toteutuessaan laajakaista tarjoaa yhdenvertaiset yhteiskunnan palvelun valtatie mutta samalla poistaa myös ratkaisevalla tavalla esteitä pk-yritysten ja työllisyyden kehittymiseltä ja kansainvälistymiseltä. Lappi on modernin palvelurakenteensa osalta parhaiten kehittynyt alue ts., kilpailukykytekijä Suomelle arktisen alueen kansainvälisessä toiminnassa – Itä-Lappi on sijaintinsa vuoksi arktisen portti idän ja lännen välillä ts. mahdollisuuksien alue.

Itä-Lapissa sijaitsee myös Sallan rajaylityspaikka Venäjälle. Sen kautta kulkevat matkustaja- ja tavaravirrat tarjoavat kehittämismahdollisuuksia alueen elinkeinoelämälle. Alueella sijaitsevat huippututkimus mm. Värriön tutkimusasema, alueen ja yliopistojen sekä korkeakoulujen välinen kehittämissyhteistyö tarvitsee niin ikään toimivia ja turvallisia tiedonsiirron väyliä.

Saatavuuden, asukkaiden ja yritysten sekä matkailijoiden turvallisuuden, julkisten palveluiden toimivuuden sekä yhdenvertaisuuden takaamiseksi esitämme teille arvoisa oikeusministeri Antti Häkkänen, että valtion kärkihankkeena toteutetaan alueiden yhdenvertaisen kehittymisen turvaamiseksi kattava laajakaistaverkosto Itä-Lappiin ja koko Lapin maakuntaan.

Itä-Lappi on 16 000 asukkaan seutukunta, jonka muodostavat Kemijärvi, Pelkosenniemi, Posio, Salla ja Savukoski. Sähköjunayhteys Helsingistä Kemijärvelle sekä Rovaniemen ja Kuusamon lentokentät tarjoavat elintärkeitä liikenneyhteydet pääkaupunkiseudun ja alueen välille, valtatieverkoston lisäksi. Alueella toimii lukusia kansainvälistä toimintaa harjoittavia yrityksiä palvelutuotannossa, matkailussa, metsäteollisuudessa, luonnontuotteiden sekä metalli- ja teknologia-aloilla. Uutta toimintaa rakennetaan hyvällä vauhdilla metsätaloudessa, matkailuelinkeinoissa, luonnonvara-alalla ja malmien hyödyntämisessä. Kemijärvelle valmistellaan biojalostamo ja ekoteollisuuspuistoa Boreal Biorefin toimesta Patokankaan teollisuusalueelle. Kaivosyhtiö Yara valmistelee Soklin fosfaattikaivosta Savukoskelle. Pyhätunturin, Suomun ja Sallan matkailukeskuksiin investoidaan matkailupalveluihin ja -infraan, Posiolla Riisitunturin kansallispuiston kävijämäärät ovat voimakkaassa kasvussa. Itä-Lapin kunnat esittää, että riittävä osa **Metsähallituksen tuotosta tulee ohjata Luontopalveluihin, jotta kasvussa olevaa kansainvälistä luonto- ja erämatkailun infraa ja opastusta voidaan vahvistaa ja siten parantaa turvallisuutta.**

Rajaturvallisuus on muuttuneen turvallisuustilanteen keskiössä. Rajavartiolaitos toimii syrjäseutujen ihmisten tukena ja turvana itärajan harvaan asutuilla alueilla. Näillä alueilla viranomaisia on vähän, jolloin Rajavartiolaitos hoitaa luonnostaan useita viranomaistehtäviä. **Itä-Lapin kunnat vaativat, että Rajavartiolaitoksen toiminnan vaatima rahoitus ja investoinnit tulee turvata.**

Dina Solatie, FT
kehittämispäällikkö
Itä-Lapin kuntayhtymä